

Tilflytterne og idrætten i Avedøre i 1930'erne

Lars Ellgaard · Monday, August 24th, 2015

af Hans Chr. Thomsen

I begyndelsen af 1930'erne løb en flok unge drenge regelmæssigt rundt og spillede fodbold på en græsmark bag Damgården i Avedøre Landsby. Bolden, de spillede med, var en noget landlig udgave af en fodbold og produceret af rene naturprodukter. Den bestod af skind udstoppet med hø.

Det gav nogle i lokalsamfundet en ide.

Den ny skole

I 1929 tog Avedøre sin anden skole i brug. Den kom til at ligge i udkanten af landsbyen på Byvej.

Den gamle førstelærer gennem 40 år, Svinding, var lige gået af. Grundejerforeningen havde samlet ind til en afskedsgave på den årlige generalforsamling og udtrykt ønsket om, at den ny lærer måtte blive en moderne og frisindet mand.

Nu kan man jo altid diskutere, hvad der skal forstås ved frisind, men hvorom alting er, var den nye lærer indremissionsk, og han hed Aggernæs.

Med det hastigt voksende antal tilflyttere blev det året efter nødvendigt at ansætte endnu en lærer, og der var ikke noget indremissionsk over ham. Han hed Henry Aabo, og han var idrætsinteressert.

Den ny skole havde en gymnastiksal, og dermed var en del af rammerne til stede for en idrætsforening. På en stiftende generalforsamling den 1. April 1932 dannes Avedøre Idrætsforening. Formanden, der især var fodboldinteressert, blev Jens Andresen. Henry Aabo blev kasserer.

Motivet til at danne denne forening var, ud over interessen for idræt, også pædagogisk. Med klubbens egne ord – i forbindelse med dens 50 års jubilæum – var der tale om “en mulighed for at fastholde en sund fritidsinteresse hos disse unge mennesker ved hjælp af mere faste rammer – nemlig klubrammerne”.

Det potentielle medlemsunderlag af unge har ikke været noget problem i foreningens første år. Fra omkring midten af 1920'erne og op til 1940 blev op mod halvdelen af gårdjorden i Avedøre frasolgt. En stor del blev udstykket i parceller til arbejderfamilier. Disse var efterhånden blevet så mange, at de havde organiseret sig i en

socialdemokratisk klub i Avedøre i august 1929. Den klub var Jens Andresen med i fra starten. Henry Aabo kom det senere.

Generelt har det været sådan, at i Danmark var gymnastik noget man dyrkede på landet og i skolesystemet. Det var den såkaldte svenske gymnastik, der fra 1884 bredte sig fra Vallekilde Højskole . Den vægtede en harmonisk kropsudvikling – modsat den tyske, der havde militære færdigheder som mål.

Men fra slutningen af 1800-tallet vandt den engelske sport frem i byerne, og det hænger sammen med den begyndende industrialisering. I den stod konkurrencen og hastighedsprøven i centrum, og i mellemkrigstiden begyndte den engelsk inspirerede sport at brede sig fra byerne til landet. Det er denne bevægelse Avedøre Idrætsforening er en del af.

De nye tider i Avedøre med dens samtidighed af to kulturer viste sig også i valget af to vidt forskellige lærertyper inden for få år. Aggernæs var indremissionsk fiskersøn fra Jylland, der ud over lærergerningen bl.a. engagerede sig i Kristelig Lytterforening. Aabo engagerede sig politisk og idrætsmæssigt. Man kunne forenklet sige, at det var den lille Katekismus over for medlemsbogen til idrætsklubben, „ånd” overfor “krop” og det var pædagogik med to vidt forskellige referencerammer.

Foreningen i 1930'erne og 40'erne

Før denne forening var idræt og sport hovedsageligt noget de fastboende – gennem Avedøre Grundejerforening – gav en pokal til i forbindelse med Avedøre Kasernes årlige idrætsarrangement.

Tilflytterne skulle starte en ny tilværelse, og idrætsforeningen kan ses som et forsøg på at socialisere et område, der angik deres børns og dermed også deres eget liv. Foreningen var samtidig et middel, der fik lokalsamfundet til at hænge bedre sammen.

I 1930'erne dyrkedes der to slags idræt i Avedøre. Fodbold om sommeren og gymnastik om vinteren. Aabo tog sig af gymnastikken og Andresen af fodbolden. Der var overlapninger, men basalt var det arbejdsdelingen.

Fodbolden startede i det beskedne med træning på militærets grund ved flyhangarerne på Gammel Køgevej. Senere rykkede bestyrelsen ud med redskaber for at planere “banen ved Kettevej”. Den fungerede indtil 1936, hvorefter man lejede et areal af gårdejer Bloch for 85 kr. om året. Omklædningen foregik bag en jordvold, hvis man da ikke mødte omklædte hjemmefra.

I 1933 anskaffede man et sæt bluser og bukser for 75 kr. Sættet var blå og hvidt. I 1940 får foreningen efter mange og lange forhandlinger lov til at bruge skolebanen, og i 1944 havde man skaffet midler til et beskedent klubhus. Der kom også et medlemsblad til.

I de første årtier var det især fodbolden der blev dyrket. Gymnastikken foregik på skolen, men den gik lidt i glemmebogen i 1940'erne. Til gengæld blev der startet håndbold.

Sådan var starten på Avedøre Idrætsforening. Den senere udvikling af Avedøre Idrætsforening skal vi ikke komme ind på her, men blot nævne, at med velfærdsstatens udvikling skete der også en udvikling af faciliteter hvad angår baner, haller m.m.

Stifterne

Med hensyn til de to pionerer fortsatte Jens Andresen som aktiv socialdemokrat, han var en overgang formand for klubben i Avedøre, og han blev senere æresmedlem af samme. Henry Aabo blev senere inspektør for Avedøres tredje skole, og han blev en markant person i området. Der var så at sige ikke den forening, han ikke var med i. Ved hans afgang i 1973 fejrede lokalsamfundet ham og uddrag heraf blev transmitteret i tv.

This entry was posted on Monday, August 24th, 2015 at 12:01 am and is filed under
You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. Both
comments and pings are currently closed.